

Lojze
Krakar

Pregrešne in druge pesmi

NOBELOVCU
CZESŁAWU MIŁOSZU

O, Sześlaw, poln si struške in druge slave
kot tvoj (in moj) prijatelj T. Rózewicz,
ki kronajo ga z zlatimi papirčki
po raznih strugah, ščavjih in puščavah..
Ko v Strugi sva bila, Tadeusz, si tiho
prišepnil mi: * »Wiesz, Lojze, te medale
i wszystko to jest tylko wielkie gówno
w tych wszystkich naszych soe... itd. państwach.«

NAŠ
VSAKDANJI KRUH

Naš kruh vsakdanji: tudi ptice rade
ga zobljejo; še več: popikajo po uhljih
še kakšno »naj... gnädichsto« dvorno damo,
ko šiba na sam k. u. k. W. C.
Potem si s špargeljni vso reč obriše.
Kdo ima še špargeljne? (»žvenklja z zlatnički«),
v dar dam mu samo k. u. k. palačo,
naj šč... name z nje... ponosna bodem!

* »Veš, Lojze te medalje in vse to je samó veliko govno v vseh teh naših soc... itd. državah.«

ERIKI O, Erika, ti Erika, joj, kje si?
 Mogoče si pa že kar v nebesih?
 Jaz tja ne pridem nikdar, ker prerad sem
 imel po svetu razne »svete punce«.
 A še najraje ločenke so dale.
 Pozdravljena! Pomahaj s tisto rdečo
 in nežno rutico, ki jaz (član K. P.)
 ti v rdeč spomin sem skvačkal jo pred smrtjo.

MIRI G. Se spomniš, Mira, ko sva tam po Vzhodu
 in še drugod kdaj pila »vino tinto«,
 da okrog žnabelj sva bila rdeča
 kot fane, ki za 1. maj frfljajo.
 Zdaj le vodnika Vódnika častiva
 s kozarčkom rizlinga, pa vinjaka itd....
 v hudičevih teh naših groznih časih.

POKOJNEMU
 VITOMILU ZUPANU

Tekst o tem je bil objavljen v Novi reviji. Posmrtno.
 »SA marschert mit... (ne vem več, s kakšnim?) Schritt«.
 »Horst-Wester-Lied«? Daj, trešči vanj teran!
 Te tista Lasja še žgečka po dlakah?
 Jo ljubiš še? Zdaj je ne moreš več...
 Gorjačo si iz njenih las napravi
 in tolci jo po joških še in še.
 Posmrtje tvoje Lasja bo raztresla
 v zaliv, kjer nafta bruha v ocean.

IZETU SARAJLIČU,
 PESNIKU
 IN PRIJATELJU

Ko sva v Auschwitzu si ogledovala
 petero žrel ugaslega pekla,
 si rekel mi: ko ti si v Buchenwaldu
 tam v kamnolomu trl si kosti,
 so gilovci* po svetu žrli viski,
 in kav... in kav... so punce
 in peli »Giovinezzo, Primavera«*
 in Mussolini jih je plačal z zlatom.

* GIL: Italijanska liktovska mladina
 izg. Džil, džilovci
 izg. džovineco, primavera

DOMOVINA Imam še domovino? Nisem bebec
 iz kakšne ljudožerske pokrajine,
 kjer ti medvedka s svojimi mladiči
 izpraska vid, svobodo in lobanjo?
 Ušel ji bom tja v rimske katakombe,
 kjer so kristjani skrili se pred levi
 in tigri in pred Neronom, ki v baklah
 jih žgal je z gromozanskim nôrim smehom.

JUTRO To jutro, ki ledeno ždi na straži
 pred neko ječo, kamor so me vrgli,
 ker rekel psu sem pes in kuzli kuzla,
 saj to stoji v paragrafu u. u. u. a.
 Zaprli smo te v ječo, ker si žrl ga,
 da bi se streznil in nam pisal himne
 za celih pet let, dokler tam ne crkneš...
 Morda pa te le strezni mraz in cebra?

POKOJNEMU OČETU Pokojni oče, zdavnaj že bilo je,
 ko, enajstletnik, šel sem za pogrebom
 po tistem strmem, kamenitem bregu
 do Semiča, kjer zdaj nič več ne gniješ...
 Namučil si se za nas, siromake,
 po rudnikih kanadskih, da bi dal nam
 vsakdanji kruh: naj svét zdaj tvoj spomin bo
 nad zvezdami, kjer prah nekje tvoj tava.

POKOJNI MAMI Pokojna mama, zdaj telo ti gnije,
 a naj ne zgine tudi tvoja duša
 pod ščavjem naših dobrih prapradedov
 in babic, ki njih prah v veselju tava.
 Lepó si vzgajala me, draga mama,
 celó v poeta, ki tu smešno pleše
 in tava po tej zemlji kot bohemí...
 Presrečna bodi, da s sveta odšla si.

Po Novi reviji

CIRIH Ti ciriški čevljarji so mogočni
kot Cezar, preden Brut ga je izdal.
Zaflikajo ti še celó mozgane,
če so ti ljubice jih strgale preveč.
Mogočni Cezar, pošlji tudi meni
čevljarje, da zaflikajo mi dušo,
ki blodi po veselju razcapana
kot kak klošar in kurbica pigalska.

**INVALIDSKA
PESEM** Le kakšno peto ali dlan še imajo.
Še psom in mačkam ne diši ta golaž.
V bifeju s štrclji trkajo na zdravje.
Ne Bog ne vrag ne hodita več tod.
Boga zatolkli smo že zdavnaj, zdavnaj.
Hudiču odbijamo rogove, pa ne gre.
O, invalidi, Crngrob s freskami iz blata!
Kdor te obišče, obiskal bo smrt.

TRNJE To trnje se mi vbada v dušo, zraven
trepečem pa kot trstika v viharju...
Ničesar več ne pride mi iz grla,
le zvesti molk, branilec pogubljenja.
Obala pa je že neskončno daleč,
z njo prileté galebi, ki sedijo
na pločevini neke stare ladje,
da preživeli bi človeške sužnje.

NEKI EDITH Imela si telo, mednožje, boke
boginje Venere, a tresla si se
pred mano kakor trs v grozanskem strahu
pred staranjem, pred gubami, pred tistim,
kar moramo prav vsi ljudje spoznati,
da enkrat konec bo, da bomo le še prah...
Če živa si, pošiljam ti vabilo
na najin zadnji, nôri ples mrtvaški.

STAREMU OČETU,
JAKOBU

Iz Buchenwalda sem prišel prav v noči,
ko godoval si ti in moja mati.
V naročje sem ti skočil, ti pa nežno
si rekel mi: »Si, Slavko, res še živ?«
V nočeh med vojno sva na topli peči
prebiral si bukve Karla Maya
in ti kar pulil si mi iz rok te knjige,
ki dal mi jih je semiški kaplan.

POLDAN

Tekoči poldan, vroč kot lava, gladek
kot mačja dlaka, se me še spominjaš?
Črivo brv preskočil sem upehan,
lovil sem njo, ki ti si skril jo. Dalje
sem ril skoz neposekan gozd, bilo ni
potem naenkrat več mostú. In z ognjem,
ki sem ga nosil, sem zažgal poseko,
ki je iz nje se oglasilo: tu sem.

Prijatelju Ivanu Minattiju

KOLOVRAT

Nekoč so pri kolovratu penatje
si pletli mreže, da bi ujeli punce
in jih na breg zmetali in si vzeli
vsak narbolj lepo in tanarbolj čedno.
Zdaj tu poetske duše kdaj loviva
kot ribič Peter svojo lastno dušo,
saj Kristus mu je zdavnaj že povedal:
»Doslej si ribe, zdaj lovil boš duše«.

LADJA MOJA

Ladja moja pisana,
ptica moja biserna,
reka moja višnjeva
od neba večernega.

Kam že plujeva midva,
ladja moja pisana?

Kam že tečeva midva,
reka moja višnjeva?

Daleč, pravi biserna
ptica vrhu jarbola,
daleč tja, kjer stikata
se nebo in rob sveta.

Walt Whitman

»O, VEČNA TRAVA –
NEKAJ TVOJEGA«

Ko travne bilke bodo rastle iz mene,
boš ti še zmeraj ves vesel in živ.
Te travne bilke tudi sorojakom
iz U. S. A. poženejo iz grobov
mogočno travo, višjo od naših glav,
ki bo rodila sad čebelam, pticam
in tudi nas hranila s svojim zrnjem...
»O, večna trava – bódi nekaj mojega.«

Laško, od 20. sept. – 5. okt. 1987